

Jurisprudentiebulletin

2016, aflevering 1
Nummers: 1 – 23

Colofon

In het Jurisprudentiebulletin van Slachtofferhulp Nederland (JBS) wordt jurisprudentie verzameld die van belang kan zijn voor de juridische dienstverlening aan slachtoffers.

De uitspraken worden vaak (deels) geparafraseerd of samengevat weergegeven. Voor de oorspronkelijke tekst dient de uitspraak te worden geraadpleegd.

(Oude) nummers van het JBS zijn te vinden via:

www.slachtofferhulp.nl/Algemeen/Slachtofferzorg/Jurisprudentiebulletin/

U kunt het JBS via e-mail toegestuurd krijgen door een berichtje te sturen aan JBS@slachtofferhulp.nl.

De redactie heeft altijd belangstelling voor (niet op www.rechtspraak.nl gepubliceerde) uitspraken die in het JBS zouden kunnen worden opgenomen.

Redactie:

mr. A.H. Sas

in samenwerking met het Kenniscentrum Juridische Dienstverlening van Slachtofferhulp Nederland.

Contact:

JBS@slachtofferhulp.nl

Zie ook:

www.slachtofferhulp.nl/

Ten geleide

In dit Bulletin onder meer twee ongepubliceerde uitspraken.

Allereerst een beschikking van het Hof Amsterdam (**nr. 12**). Het Hof behandelt de gerechtmakende ontuchtzaak van de zwemleeraar te Velsen. In verband met die zaak heeft Slachtofferhulp Nederland voor de ouders van de slachtoffers een besloten internetforum aangeboden. Doel van het forum is dat ouders hun verhaal kunnen delen met andere ouders. Daarnaast biedt het forum Slachtofferhulp Nederland de mogelijkheid om informatie van andere instanties zoals politie en Openbaar Ministerie met slachtoffers te delen. De verdediging heeft tijdens een regiezitting van het Hof verzocht om de gegevens die op het forum staan aan het procesdossier toe te voegen. Het Hof heeft dit verzoek afgewezen, mede in verband met de privacy van de deelnemers aan het forum.

De andere ongepubliceerde uitspraak is van het Hof Leeuwarden (**nr. 5**). Een soortgelijke zaak werd ook aan de Hoge Raad (**nr. 1**) voorgelegd, die de kwestie afdeed met art. 81 lid 1 RO. Interessant aan beide zaken is dat het in beide zaken gaat om een geval van art. 7 WvW en art. 5 WvW. Het Hof Leeuwarden lijkt er geen moeite mee te hebben om de schade die een slachtoffer in verband hiermee had opgelopen als rechtstreekse schade van

deze bewezen verklaarde delicten aan te merken. En A-G Spronken vindt het zonder verdere motivering niet onbegrijpelijk dat het Hof Den Haag de schade van het slachtoffer als rechtstreeks gevolg van de bewezenverklaarde gevaarstelling aanmerkt. In beide zaken bleek mede uit de bewijsmiddelen wel duidelijk dat de verdachte aansprakelijk was voor de schade van het slachtoffer.

Onder **nr. 14, 17** en **18** zijn drie zaken opgenomen, waarbij de slachtoffers steeds herhaald slachtoffer zijn. Zij zijn al eerder van een soortgelijk misdrijf slachtoffer geworden. Waardoor zij wellicht al psychische schade hadden. Voor de rechter is dit in de zaken onder **nr. 14** en **nr. 17** redenen om de vordering van het slachtoffer deels niet ontvankelijk te verklaren. In **nr. 18** verklaart de rechtbank de vordering van het smartengeld in een ontuchtzaak met seksueel binnendringen zelfs geheel niet ontvankelijk. Ik meen dat de rechtbank daar de plank mislaat. Zie hiervoor mijn commentaar bij die uitspraak.

De zaken onder **nr. 4** en **nr. 7** gaan beiden over verzekering en de vordering benadeelde partij. Thematiek die ook regelmatig terugkeert. Het slachtoffer hoeft uiteraard niet zijn verzekering aan te spreken en kan zijn schade van de veroorzaker vorderen (**nr. 7**), maar de rechter wil wel enige recente informatie waaruit blijkt dat er niet is uitgekeerd door een verzekering (**nr. 4**).

Slachtoffer in het strafproces

1.

Hoge Raad 5 januari 2016,

[ECLI:NL:GHDHA:2014:4629](#)

Conclusie A-G Spronken,

[ECLI:NL:PHR:2015:2473](#)

In cassatie op Gerechtshof Den Haag van 17 oktober 2014,

[ECLI:NL:GHDHA:2014:4629](#)

(Gevaarstelling; art. 5 WVV en doorrijden na ongeval; art. 7 WVV. Rechtstreekse schade; art. 361 lid 2 onder b Sv. Feitelijke aard. Begrijpelijkheid. Door rood lopen van slachtoffer. (Geen) eigen schuld; art. 6:101 BW.)

De verdachte heeft als bestuurder van een auto, onder invloed van een aanzienlijke hoeveelheid alcohol, met een hogere snelheid dan de ter plaatse toegestane maximumsnelheid van 50 km/uur, een voetgangersoversteekplaats genaderd waar op dat moment een voetganger, het latere slachtoffer, overstak. De verdachte heeft het slachtoffer aangereken en is doorgereden. Aldus heeft de verdachte zich schuldig gemaakt aan gevaarstelling waarbij het slachtoffer zwaar lichamelijk letsel heeft opgelopen. Vervolgens heeft de verdachte na het veroorzaken van dat ongeval, de plaats van het ongeval verlaten.

A-G Spronken:

‘16. Het tweede middel tenslotte bevat de klacht dat de toewijzing van de vordering van de benadeelde partij onbegrijpelijk is dan wel ontoereikend is gemotiveerd.

17. Voor zover wordt geklaagd dat de benadeelde partij niet-ontvankelijk had moeten worden verklaard in haar vordering op de grond dat zij niet rechtstreeks door het bewezenverklaarde in haar belang is getroffen, merk ik ten eerste op dat daarover in de regel in cassatie niet voor het eerst met vrucht kan worden geklaagd. Een beoordeling van de inhoudelijke beslissing over een vordering van

de benadeelde partij is verweven met waardeeringen van feitelijke aard, zodat een dergelijke klacht een onderzoek van feitelijke aard vergt waarvoor in cassatie geen plaats is. Een en ander betekent dat de verdachte zijn voorstelling van zaken met betrekking tot de ontvankelijkheid van de vordering van de benadeelde partij en de hoogte van die vordering aan de feitenrechter zal moeten presenteren. Uit de stukken in feitelijke aanleg blijkt niet dat door of namens de verdachte is geklaagd over de ontvankelijkheid van de benadeelde partij vanwege het ontbreken van rechtstreekse schade. Daarom faalt het middel al vanwege het feit dat het tardief is voorgesteld.**(2)**

18. Het kennelijk oordeel van het hof dat de benadeelde partij rechtstreeks schade heeft geleden als gevolg van het bewezenverklaarde vind ik bovendien ook zonder nadere motivering niet onbegrijpelijk. Het hof heeft weliswaar nadrukkelijk overwogen dat het veroorzaken van het ongeval (als gevolg waarvan de benadeelde partij letsel heeft opgelopen) niet aan verdachte kan worden toegerekend, maar heeft daarnaast ook (in de hiervoor onder 6 weergegeven overweging) niet onbegrijpelijk vastgesteld dat het gevaar dat verdachte door het bewezenverklaarde handelen had gecreëerd, zich heeft geconcretiseerd in de daarop volgende aanrijding van het slachtoffer. Nu het ongeval naar het kennelijke en niet onbegrijpelijke oordeel van het hof niet los kan worden gezien van het daaraan vooraf gegane gevaarzettende gedrag, heeft het hof daaruit ook af kunnen leiden dat het letsel van het slachtoffer in rechtstreeks verband staat met het bewezenverklaarde feit.

19. Het middel faalt in zoverre.

20. In het middel wordt er ook over geklaagd dat het hof niet heeft gereageerd op het in hoger beroep gevoerde verweer over de medeschuld van de benadeelde partij. Gedoeld wordt kennelijk op hetgeen blijktens de aldaar overgelegde pleitnota ter terechtzitting in ho-

ger beroep door de raadvrouw van verdachte is aangevoerd, voor zover inhoudend:

“Verder verzoekt de verdediging uw hof onder verwijzing naar het bepaalde in artikel 101 van boek 6 van het Burgerlijk Wetboek bij het bepalen van de hoogte van het eventueel toe te wijzen bedrag rekening te houden met de gedraging van de benadeelde partij. De verdediging verzoekt uw rechtbank om hetgeen zij hiervoor over de gedraging van de benadeelde partij als hier herhaald en ingelast te beschouwen.”

[...]

24. Tot slot kan uit de overwegingen van het hof als zijn oordeel worden afgeleid dat de foutieve gedraging van de benadeelde partij, te weten het negeren van een rood verkeerslicht, van zo geringe betekenis is te beschouwen in vergelijking met het handelen van verdachte, dat die gedraging niet kan worden aangemerkt als een omstandigheid die aan de benadeelde partij kan worden toegerekend in de zin van art. 6:101 BW.**(5)** In die overwegingen (zowel ten aanzien van de vrijspraak van het onder 1 primair tenlastegelegde, als ten aanzien van de bewezenverklaring van het onder 1 subsidiair tenlastegelegde) heeft het hof immers vastgesteld dat verdachte door zijn alcoholgebruik en de te hoge aanrijdsnelheid naar het zebapad onvoldoende heeft kunnen anticiperen op de situatie ter plekke. Het hof heeft daarbij nog overwogen dat verdachte zoveel alcohol had gehad dat hij naar eigen zeggen geen enkele herinnering heeft aan waarnemingen tijdens de rit gedaan. Daarin lees ik als oordeel van het hof dat verdachte als bestuurder van een motorvoertuig een bijzonder zorgplicht heeft om te anticiperen op gedragingen van andere verkeersdeelnemers, in het bijzonder van kwetsbare verkeersdeelnemers zoals voetgangers (die immers bij en op een zebapad kunnen worden verwacht) en dat verdachte die zorgplicht in zodanig ernstige mate heeft geschonden dat het ongeval en de gevolgen daarvan, ondanks de foutieve gedraging van de benadeel-

de partij, geheel aan verdachte moeten worden toegerekend. Dat oordeel geeft geen blijk van een onjuiste rechtsopvatting en is ook niet onbegrijpelijk.

25. Het middel faalt in zijn geheel.’

De Hoge Raad deed het cassatiemiddel af met art. 81 lid 1 RO.

Voetnoten:

[...]

‘(2) HR 7 juli 2009,

[ECLI:NL:HR:2009:BI4725](#).

[...]

(5) Vgl. HR 18 november 2008,

[ECLI:NL:HR:2008:BE9847](#).’

2.

Hoge Raad 26 januari 2016,

[ECLI:NL:HR:2016:106](#)

Conclusie A-G Vegter,

[ECLI:NL:PHR:2015:2529](#)

In cassatie op Gerechtshof Amsterdam van 7 april 2014,

nummer 23/002338-13 (niet gepubliceerd)

(Het voegingsformulier kan mede als bewijs worden gebruikt in de strafzaak; art. 344 lid 1, sub 5 Sv.)

A-G Vegter:

‘3. Het eerste middel klaagt over de motivering van het bewezenverklaarde nu het “zwaar lichamelijk letsel” niet uit de gebezigde bewijsmiddelen kan volgen en het Hof in strijd met het recht het voegingsformulier van de benadeelde partij tot het bewijs heeft gebezigd.

4. Het Hof heeft ten aanzien van de verdachte subsidiair bewezenverklaard dat:

“hij op 17 augustus 2012 te Amsterdam aan [betrokkene 1] opzettelijk zwaar lichamelijk letsel, te weten een doorgesneden pees en een doorgesneden ader en doorgesneden zenuwen in de linker-onderarm, heeft toege-

bracht door opzettelijk met kracht met een mes in de arm van voornoemde [betrokkene 1] te steken.”

5. Deze bewezenverklaring steunt op de navolgende bewijsmiddelen.

[...]

3. Een geschrift, zijnde een voegingsformulier benadeelde partij in het strafproces op naam van de benadeelde partij [betrokkene 1].

Dit geschrift houdt in, voor zover van belang en zakelijk weergegeven:

Ik ben gestoken. Ik heb het meest last van de wond aan mijn arm: mijn zenuwen zijn aangetaast omdat mijn pees was doorgesneden. Door middel van een operatie hebben de doktoren geprobeerd de pees/zenuwen te herstellen.

[...]

6. [...] De opvatting in het middel dat een voegingsformulier van de benadeelde partij niet tot het bewijs mag worden gebezigd vindt geen steun in het recht en met name niet in art. 339, eerste lid, Sv en art. 344, eerste lid onder 5^o, Sv. De wettelijke regels voor het bewijs sluiten immers niet uit dat een voegingsformulier van de benadeelde partij kan worden aangemerkt als een ander geschrift in de zin van art. 344, eerste lid sub 5^o, Sv en aldus tot het bewijs wordt gebezigd.’

De Hoge Raad deed het cassatiemiddel af met art. 81 lid 1 RO.

3.

Rechtbank Zwolle-Lelystad 4 december 2012,

[ECLI:NL:RBZLY:2012:2188](#)

(Rechtsgeldig indienen vordering bp. Ondertekening door advocaat. Art. 51c Sv.)

De Rechtbank:

‘Het oordeel van de rechtbank

De rechtbank constateert dat het voegingsformulier ten name van [slachtoffer 1] niet door [slachtoffer 1] is ondertekend en dat zij evenmin heeft getekend voor het verlenen van een machtiging aan N. Fòtsch. Het voegingsformu-

lier is getekend door N. Fötsch, advocaat van [slachtoffer 1]. In een schriftelijke toelichting bij het voegingsformulier heeft [slachtoffer 1] echter aangegeven, dat zij een verzoek tot schadevergoeding wenst in te dienen. N. Fötsch, de advocaat van [slachtoffer 1], heeft in haar brief van 25 september 2012 geschreven dat [slachtoffer 1] haar uitdrukkelijk heeft laten weten dat zij zich wenst te voegen als benadeelde partij in onderhavige stafzaak, dat zij vervolgens geen contact meer heeft kunnen krijgen met haar cliënt en dat zij om die reden zelf het voegingsformulier (de rechtbank begrijpt: namens [slachtoffer 1]) heeft ondertekend. De rechtbank leidt daaruit af, dat de advocaat N. Fötsch zich daartoe gemachtigd heeft geacht. De rechtbank is gelet op voorgaande feiten en omstandigheden van oordeel, dat ervan kan worden uitgegaan dat de vordering tot schadevergoeding van [slachtoffer 1] op juiste wijze is ingediend en dat [slachtoffer 1] in zoverre in haar vordering kan worden ontvangen.'

De rechtbank verklaarde de vordering om andere reden overigens alsnog niet-ontvankelijk.

4.

Rechtbank Den Haag (MK Kinderrechter) 16 april 2015,

[ECLI:NL:RBDHA:2015:15064](#)

(Brandstichting; art. 157 Sr. Benadeelde partij niet verschenen. Onduidelijk of verzekering (inmiddels) heeft betaald. Onevenredige belasting van het strafgeding; art. 361 lid 3 Sv.)

De verdachte heeft zich samen met anderen schuldig gemaakt aan brandstichting in een parkeergarage.

De Rechtbank:

'7 De vordering van de benadeelde partij [slachtoffer 2] heeft zich ten aanzien van feit 1 als benadeelde partij gevoegd ter zake van de vordering tot materiële schadevergoeding, groot € 22.485,58.

[...]

7.3 Het oordeel van de rechtbank

De rechtbank zal de vordering in zijn geheel niet-ontvankelijk verklaren, aangezien de behandeling van de vordering een onevenredige belasting van het strafgeding oplevert. De vordering is door de benadeelde partij in 2013 ingediend en door het tijdsverloop is over de omvang van de vordering in verband met een eventuele vergoeding door de verzekering onduidelijkheid ontstaan. Nu ter terechtzitting de benadeelde partij, hoewel opgeroepen, niet is verschenen om op die punten een nadere toelichting te verstrekken is het de rechtbank niet duidelijk is geworden wat de daadwerkelijk geleden schade is.

De benadeelde partij kan de vordering slechts bij de burgerlijke rechter aanbrengen.'

5.

Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 3 juni 2015, nummer [21-000584-15](#)

(Doorrijden na ongeval; art. 7 lid 1 WVV en Gevaarstelling; art. 5 WVV. Rechtstreekse schade; art. 361 lid 2 onder b Sv.)

Het Hof:

'Uit voornoemde bewijsmiddelen blijkt van de navolgende feiten en omstandigheden.

Op 3 maart 2014 in de avond staat een menigte bij een café aan de Blijmarkt te Zwolle. Sommigen van hen waaronder [X en Y] bevinden zich op de straat voor het café. Op enig moment rijdt er een auto door de straat, door de menigte. [X en Y] worden daarbij door deze auto geraakt en aldus aangereden. Zij komen ten val en lopen letsel op. De auto rijdt na de aanrijding door. Beiden hebben naast andere aanwezigen een verklaring afgelegd over de gebeurtenis en het rijgedrag van de bestuurder van de auto.

Verdachte was toen de bestuurder van de auto. Bij de politie heeft hij verklaard dat hij ge-

zien en gehoord heeft dat er een meneer tegen zijn auto aan kwam. Deze meneer kwam met zijn rug tegen de linker achterkant van zijn auto. Hij hoorde tijdens het rijden op die plek van de auto een geluid. [Z] die als bijrijder bij verdachte in de auto heeft gezeten en die als getuige ter terechtzitting van het hof is gehoord, heeft verklaard aan de linker achterkant van de auto een klap te hebben gehoord. Verdachte is doorgereden en heeft ook gehoord dat zijn linker voorspiegel inklapte. Verdachte is opnieuw verder gereden. Een stuk verderop is hij met [Z] uit de auto gestapt om te inventariseren of zijn auto schade had opgelopen.

Uit de hiervoor beschreven feiten en omstandigheden en de inhoud van de afgelegde verklaringen leidt het hof af dat verdachte zich met zijn auto door een voor hem zichtbare menigte mensen heeft bewogen, dat hij daarbij met onvoldoende aangepaste snelheid en zonder voldoende uit te wijken, is doorgereden en dat zijn rijdende auto twee aldaar aanwezige personen heeft geraakt. Dat zijn auto iets of iemand had geraakt heeft op twee momenten voor verdachte kenbaar moeten zijn; de klap op de linker achterkant en/of het inklappen van de linker voorspiegel. Verdachte heeft aldus zijn verklaring ook gezien dat een man met zijn rug met de auto in aanraking is geweest.

Verdachte had derhalve – anders dan de verdediging heeft bepleit – naar het oordeel van het hof redelijkerwijs moeten vermoeden dat er sprake was van een aanrijding en een ongeval waarbij letsel sprake was.

Tevens is uit de hiervoor beschreven feiten en omstandigheden en de inhoud van de afgelegde verklaringen gebleken dat verdachte met zijn verkeersgedrag voor de op straat staande mensen niet alleen concreet gevaar kón veroorzaken, maar dat dit zich ook daadwerkelijk heeft verwezenlijkt. [X en Y] zijn door zijn auto geraakt en hebben letsel opgelopen.

De verweren van de verdediging worden verworpen.

Bewezenverklaring

[...] dat de verdachte het onder 1 meer subsidiair en 2 tenlastegelegde heeft begaan, met dien verstande, dat

1. hij, als degene door wiens gedraging als bestuurder van een motorrijtuig een verkeersongeval was veroorzaakt, [...] de plaats van vorenbedoeld ongeval heeft verlaten, terwijl daardoor naar hij redelijkerwijs moest vermoeden, een ander, te weten [X en Y] letsel was toegebracht;

2. hij [...] als bestuurder van een voertuig (auto), daarmee rijdende op de weg, de Blijmarkt, terwijl zich op de Blijmarkt een aantal personen bevond, die personen is genaderd en/of niet voldoende snelheid heeft verminderd en/of onvoldoende is uitgeweken en/of is aangereden tegen zich op de Blijmarkt bevindende personen genaamd [X en Y], door welke gedragingen van verdachte gevaar op de weg werd veroorzaakt.

Strafbaarheid van het bewezenverklaarde

[Dit levert op overtreding van resp. art. 7 lid 1 WVV en art. 5 WVV.]

Vordering van de benadeelde partij

[...]

Anders dan is bepleit, is naar het oordeel van het hof op grond van het dossier en het onderzoek ter terechtzitting gebleken dat er voldoende rechtstreeks verband bestaat tussen de door de benadeelde partij geleden schade en het onder 1 meer subsidiair en onder 2 bewezenverklaarde handelen van verdachte.

Bewezen is verklaard dat verdachte de plaats van een ongeval heeft verlaten terwijl letsel is ontstaan. Voorts dat verdachte met zijn wijze van rijden gevaar heeft veroorzaakt voor onder meer [Y]. Nu in onderhavig geval vast is komen te staan dat verdachte degene is geweest die door zijn rijwijze het betreffende ongeval, waardoor de schade bij benadeelde

is ontstaan, heeft veroorzaakt, ziet het hof voldoende rechtstreeks verband. De vordering is overigens als inhoudelijk onbestreden komen vast te staan en ligt voor toewijzing gereed. Verdachte is derhalve tot vergoeding van de schade van de benadeelde partij gehouden zodat de vordering zal worden toegevoegd, te vermeerderen met de wettelijke rente. [...]

Volgt toewijzing van vergoeding voor de gevorderde materiële en immateriële schade (€ 888,75 + € 1.500).

6.

Rechtbank Den Haag (MK Kinderrechter) 27 augustus 2015,

[ECLI:NL:RBDHA:2015:15083](#)

(O.a. medeplegen diefstal met geweld; art. 312 Sr. Verplaatste schade? Vergelijkbare zaak voor smartengeld. Geen hoofdelijkheid in verband met onwenselijkheid contact medepleger. Ingangsdatum wettelijke rente.)

Verdachte heeft zich onder meer samen met een ander schuldig gemaakt aan de straatroof. De slachtoffers zijn twee meisjes van dertien jaar oud, terwijl één van die meisjes verdachte al negen jaar kende en haar beschouwde als vriendin. Zij waren door de verdachte in de val gelokt en werden in de avond in het donker in het bos benaderd door de medeverdachte. De slachtoffers hebben onder de dreiging van een mes door de medeverdachte hun telefoons afgegeven, waarbij zij met de schrik zijn vrijgekomen. Uit de slachtofferverklaring van [aangeefster 3] blijkt dat zij nog steeds veel last ondervindt van de gebeurtenis. Zij voelt zich bang in het donker en is liever niet alleen thuis. Op straat schrikt zij van mensen en haar ouders zijn meer bezorgd dan vóór het incident. Zij voelt zich vreselijk verraden door haar vriendin en kan mensen niet meer goed vertrouwen.

De Rechtbank:

Ten aanzien van de vordering van [aangeefster 3]

7.2 Inleiding

[aangeefster 3] heeft zich als benadeelde partij gevoegd ter zake van de vordering tot schadevergoeding, groot € 1.104,57. De vordering tot schadevergoeding bestaat uit materiële schade voor een bedrag groot € 204,57, bestaande uit de posten Samsung Galaxy S3 telefoon en telefoonkosten, en uit immateriële schade voor een bedrag groot € 900,-.

[...]

7.2.2 Het standpunt van de verdediging

De raadsman heeft zich met betrekking tot de vordering van de benadeelde partij [aangeefster 3] op het standpunt gesteld dat de telefoonkosten van € 4,57 zijn gemaakt door de moeder van het slachtoffer en niet door [aangeefster 3] zelf, zodat dit deel moet worden afgewezen. De gevorderde immateriële schadevergoeding is te hoog als wordt gekeken naar vergelijkbare zaken. De raadsman heeft ervoor gepleit dat de rechtbank voor wat betreft de immateriële schade aansluiting zoekt bij een vergelijkbare zaak, zoals in de uitspraak van de rechtbank Dordrecht van 6 januari 2009 ([uitspraaknummer 1.264, Smartengeldgids](#)), te weten een bedrag van € 250,-. De rol van de verdachte in het onder 3 ten laste gelegde feit was kleiner dan de rol van de medeverdachte. Indien mogelijk zou de verdachte graag zien dat de rechtbank, bij toewijzing van de vordering van de benadeelde partij, een betaling in termijnen toestaat.

7.2.3 Het oordeel van de rechtbank

Uit het onderzoek ter terechtzitting is komen vast te staan dat de benadeelde partij rechtstreeks schade heeft geleden als gevolg van het onder 3 bewezenverklarde feit.

De rechtbank acht de vordering van [aangeefster 3] tot het bedrag van € 600,- toewijsbaar, te weten € 100,- voor de – relatief oude en beschadigde – telefoon en € 500,- voor de immateriële schade. In de door de benadeelde partij aangehaalde jurisprudentie ([Rechtbank Maastricht, 9 augustus 2006, 03/700231-06](#))

was sprake van een incident onder andere, ernstigere, omstandigheden, zodat de immateriële schadevergoeding in onderhavige zaak lager wordt vastgesteld.

De rechtbank zal de betalingsverplichting niet hoofdelijk opleggen, nu zij het onwenselijk acht als de verdachte contact heeft met de [medeverdachte 1]. De rechtbank zal beide verdachten verplichten de helft te betalen en een bedrag van € 300,- ten laste van de verdachte toewijzen.

De rechtbank zal voorts de door de benadeelde partij gevorderde wettelijke rente toewijzen met ingang van 27 augustus 2015, de datum waarop dit vonnis is uitgesproken.'

Commentaar:

1. Deze uitspraak van de rechtbank Den Haag wekt verbazing. Allereerst met betrekking tot de ingangsdatum van de wettelijke rente. De verdachte is zonder ingebrekestelling de wettelijke rente over het schadebedrag verschuldigd vanaf het moment dat de schade is getreden (standaardarrest: HR 3 oktober 2006, [ECLI:NL:HR:2006:AW3559](#)). Dit betekent dat bij immateriële schade de wettelijke rente gaat lopen vanaf de pleegdatum.

2. En hetzelfde geldt in deze zaak voor de materiële schade die is ontstaan door de beroving (de waarde van de telefoon). Bij abstract berekende schade (zaaksschade en zaaksverlies) gaat de wettelijke rente in op het moment waarop het strafbare feit is gepleegd. Immers op dit moment vindt de vermindering in het vermogen van de benadeelde partij plaats. Bij concreet berekende schade gaat de wettelijke rente lopen op het moment waarop de benadeelde zelf het bedrag aan een derde moet betalen of inkomsten derft. (Vgl. [Aanbevelingen van het LOVS](#), p. 22).

3. In een serie recent op www.rechtspraak.nl gepubliceerde uitspraken van de MK Kinderrechter te Den Haag wordt steeds datum uit-

spraak als ingangsdatum voor de wettelijke rente gehanteerd. Dit lijkt mij dus onjuist.

(Het betreft o.a.:

Rb. Den Haag (MK Kinderrechter) 4 juni 2015
[ECLI:NL:RBDHA:2015:15084](#);

Rb. Den Haag (MK Kinderrechter) 24 september 2015, [ECLI:NL:RBDHA:2015:15096](#);

Rb. Den Haag (MK Kinderrechter) 3 december 2015, [ECLI:NL:RBDHA:2015:15100](#).)

4. Ten tweede is de beslissing met betrekking tot de hoofdelijkheid opmerkelijk. Indien personen samen een onrechtmatige daad plegen, zijn zij hoofdelijk aansprakelijk voor de gehele schade. (Vgl. HR 9 oktober 2012, [ECLI:NL:HR:2012:BX5554](#).) Blijkbaar vindt de rechter in dit geval het belang vanuit strafrechtelijke overwegingen (i.c. dat verdachten geen contact meer met elkaar hebben) zwaarder wegen dan het civiele recht. Terwijl de vordering benadeelde partij toch echt een civiele vordering is en verdachten toch ook wel tot verrekening (art. 6:10 BW) met elkaar zouden kunnen komen zonder *zelf* contact met elkaar te hebben.

7.

**Rechtbank Den Haag 5 oktober 2015, [ECLI:NL:RBDHA:2015:15702](#)
(O.a. Openlijk geweld; art. 141 Sr. Schade aan auto. Dat bp. niet zijn verzekering heeft aangesproken, staat niet in de weg aan toewijzing schadevergoeding.)**

Verdachte heeft onder andere op 16 januari 2015 te Gouda openlijk, in vereniging geweld heeft gepleegd tegen aldaar geparkeerd staande auto's, waaronder de auto van benadeelde 7.

De Rechtbank:

'De vordering van [benadeelde 7]

Uit de aangifte volgt dat de schade aan de auto van [benadeelde 7] de voorruit, achterkant bumper en een deuk aan de achterzijde betreft. De door [benadeelde 7] overgelegde

schadebegroting ziet op herstel van de bumper en achterzijde van de auto en komt de rechtbank niet onaannemelijk voor. Hetzelfde betreft de schade aan de voorruit en de zijspiegel van de auto. Uit de door de benadeelde partij overgelegde stukken volgt niet dat deze schade door een verzekeraar reeds is vergoed. De omstandigheid dat voor dergelijke schade een verzekering kan worden afgesloten en wellicht ook is afgesloten doch een verzekerde ervoor kiest deze schade niet te melden, brengt niet met zich mee dat een deel van die schade bij wege van eigen schuld voor rekening van de benadeelde komt. Voorts staat vast dat deze schade rechtstreeks verband houdt met het onder 1 bewezen verklaarde feit. De vordering zal derhalve tot een bedrag van € 2.653,03 worden toegewezen.'

8.

Rechtbank Noord-Holland 8 oktober 2015
[ECLI:NL:RBNHO:2015:11778](#)
(Seksueel binnendringen < 12 jaar; art. 244 Sr. Gedurende 4 jaar. (Te?) weinig gesteld over gevolgen. Smartengeld € 7.000. Wettelijke rente smartengeld ingangsdatum halverwege bewezenverklaarde periode.)

De Rechtbank:

'Verdachte heeft op meerdere momenten gelegen tussen [datum] 2009 en [datum] 2013 zijn stiefdochter, die in die periode 6 tot 10 jaar oud was, misbruikt. In hun woning kleedde hij haar uit en verrichte hij vergaande seksuele handelingen met haar, die mede bestonden uit het seksueel binnendringen van het lichaam. Verdachte heeft gedurende een langere periode het slachtoffer, met wie hij naar eigen zeggen een vader-kind relatie had, gebruikt voor zijn eigen gerief. Het misbruik vond plaats in hun woning.

[...]

Tevens komt de rechtbank vergoeding van immateriële schade billijk voor gelet op de onderbouwing van de vordering en het verhandelde ter terechtzitting. Namens de benadeelde partij is aangevoerd dat het misbruik gedurende een langere periode heeft plaatsgevonden en het slachtoffer nog in therapie is. Verder is betrekkelijk weinig gesteld over de gevolgen voor het slachtoffer. De rechtbank zal voor de hoogte van het bedrag aan immateriële schadevergoeding uitgaan van de aard van de handelingen, de langere duur van het misbruik en het feit dat het slachtoffer verdachte als vader zag. De rechtbank begroot de immateriële schade op een bedrag van minst genomen € 7.000,00.

[...] Voor de immateriële schade wordt de ingangsdatum van de wettelijke rente bepaald op de datum halverwege de bewezenverklaarde periode, omdat niet met voldoende duidelijkheid concreet kan worden vastgesteld op welke datum het misbruik is begonnen.'

[...]

9.

Rechtbank Noord-Nederland 15 oktober 2015, [ECLI:NL:RBNNE:2015:6092](#)
(Ontucht met misbruik van gezag/vertrouwen; art. 249 Sr. Hulpverlener Intensieve Ambulante Gezinshulp en/of hulpverlener vanuit het Persoons Gebonden Budget. Gedurende tien jaar, wekelijks. PTSS. Smartengeld € 15.000.)

De Rechtbank:

'Verdachte heeft zich schuldig gemaakt aan het plegen van ontucht met twee vrouwen die aan zijn hulp waren toevertrouwd. In één geval ging het om een periode van 10 jaar waarin verdachte wekelijks seks had met het slachtoffer aan wie hij hulp verleende op sociaal-maatschappelijk vlak.

[...]

Benadeelde partijen

[slachtoffer 1], bijgestaan door mr. Poortman-De Boer, heeft zich voor de aanvang van de terechtzitting als benadeelde partij in het strafproces gevoegd door middel van indiening van het voorgeschreven formulier bevattende de opgave van een vordering tot ver-

goeding van door haar geleden schade ten gevolge van het aan verdachte onder 1 ten laste gelegde en bewezen verklaarde feit alsmede de gronden waarop deze berust.

De rechtbank stelt voorop dat de hoogte van de immateriële schadevergoeding als bedoeld in artikel 6:106 lid 1 BW, naar billijkheid moet worden vastgesteld. Daarbij houdt de rechtbank rekening met alle omstandigheden van het geval, in het bijzonder de aard en de ernst van de inbreuk en de gevolgen daarvan voor het slachtoffer. In dit specifieke geval geldt als uitgangspunt dat het seksueel grensoverschrijdend gedrag van verdachte met grote regelmaat plaatsvond gedurende een buitengewoon lange periode (van ruim 10 jaar) tegen de achtergrond van een hulpverleningsrelatie. Daarbij komt dat verdachte als hulpverlener op de hoogte was van de kwetsbaarheid van het slachtoffer en in het bijzonder van het seksueel misbruik in haar verleden.

De rechtbank laat ook meewegen de omstandigheid dat het slachtoffer getuige de verklaring van de behandelend psycholoog thans (onder meer) lijdt aan PTSS, hetgeen een psychiatrisch erkend ziektebeeld is. Voorts overweegt de rechtbank dat, blijkens de onderbouwing bij de vordering, het slachtoffer naar aanleiding van de ernstige gevolgen die de feiten hebben gehad, een suïcidepoging heeft ondernomen.

Al deze omstandigheden afwegend, ziet de rechtbank aanleiding de hoogte van de immateriële schadevergoeding vast te stellen op € 15.000,-, te vermeerderen met de gevorderde wettelijke rente. De rechtbank komt op een lager bedrag uit dan door het slachtoffer gevorderd nu de zaak die ten grondslag ligt aan de door het slachtoffer aangehaalde jurisprudentie op belangrijke onderdelen anders is dan de onderhavige.

Het overige gedeelte van de vordering van de benadeelde partij zal de rechtbank afwijzen.

De rechtbank acht daarnaast oplegging van de schadevergoedingsmaatregel aangewezen nu verdachte jegens de benadeelde partij naar burgerlijk recht aansprakelijk is voor de schade.'

10.

**Rechtbank Den Haag 3 december 2015, [ECLI:NL:RBDHA:2015:15102](#)
(Opzettelijke verkoop van schadelijke waren; art. 174 Sr. Mishandeling; art. 300 Sr. XTC (Dominopil). Smartengeld € 750.)**

'De verdachte heeft zich schuldig gemaakt aan het verstrekken van een XTC-pil, beter bekend als de zogenoemde dominopil [bevat tot drie keer zoveel xtc als een klassieke xtc-pil –red.], aan het slachtoffer en heeft daarmee opzettelijk de gezondheid van het slachtoffer schade toegebracht. Het slachtoffer heeft de pil - na aandringen door verdachte - onder valse voorwendselen ingenomen. Ten gevolge hiervan heeft het slachtoffer pijn en letsel opgelopen.

[...]

Blijkens de schriftelijke slachtofferverklaring heeft het slachtoffer veel last ondervonden van het voorval. Het letsel was aanzienlijk en het slachtoffer heeft als gevolg van hevige pijn en zwellingen aan lippen, neus en gezicht een vijftal dagen in het ziekenhuis door moeten brengen. Zij heeft in de eerste dagen na het incident de angst gehad om dood te gaan. Het slachtoffer heeft op school een achterstand opgelopen – welke zij in de zomervakantie moest inhalen – en zij heeft een week niet kunnen werken. Sinds het voorval heeft zij minder vertrouwen in nieuwe mensen en neemt zij niet zo snel meer eten of drinken aan.

[...]

Immateriële schade

De rechtbank acht de vordering, voor zover deze betrekking heeft op een bedrag van € 750,-, als vergoeding van de immateriële schade tot dat bedrag naar billijkheid toewijs-

baar, aangezien de benadeelde partij behoorlijke last heeft ondervonden van het incident en zij doodsangsten heeft uitgestaan.

De benadeelde partij zal voor het overige deel van de vordering niet-ontvankelijk worden verklaard.'

11.

Rechtbank Amsterdam 7 januari 2016,

[ECLI:NL:RBAMS:2016:61](#)

(Verkrachting en wederrechtelijke vrijheidsberoving; art. 242 en art. 282 Sr. Aannemelijkheid immateriële schade. Smartengeld € 10.000).

Verdachte heeft het slachtoffer met geweld en onder bedreiging van een mes oraal en vaginaal verkracht. Hij heeft haar gedurende enkele uren wederrechtelijk van haar vrijheid beroofd.

De Rechtbank:

'8.4.2. Het standpunt van de verdediging

De raadvrouw heeft bepleit de benadeelde partij [persoon 3] niet-ontvankelijk in haar vordering te verklaren dan wel deze af te wijzen. Uit de door de benadeelde partij overgelegde medische brief van de GGZ blijkt dat bij haar sprake is van persoonlijkheidsproblematiek. Er zijn aanwijzingen van PTSS als gevolg van het ten laste gelegde, maar dat is nog niet vastgesteld. Zij is pas na 2,5 jaar na het feit naar een psychologe gegaan en eerst nu vindt de screening plaats om de psychische schade vast te stellen. De hoogte van de vordering is zonder onderbouwing vele malen hoger dan in vergelijkbare zaken het geval is, De vordering is bovendien gebaseerd op verkrachting en mishandeling en de verkrachting wordt door verdachte ontkend. Verdachte is wel bereid de schade te vergoeden die rechtstreeks is ontstaan door het door hem toegepaste geweld.

[...]

De rechtbank is verder van oordeel dat aannemelijk is geworden dat er immateriële

schade is geleden ten gevolge van de verkrachting. Dat de diagnose van PTSS (nog) niet is vastgesteld wil niet zeggen dat de schade, gelet op wat door en namens de benadeelde partij is aangevoerd, onvoldoende is onderbouwd. Verdachte heeft met de verkrachting een ernstige inbreuk gemaakt op de lichamelijke integriteit van [persoon 3] en heeft haar ook lichamelijk letsel toegebracht. Het is zonder meer aannemelijk dat dit voor [persoon 3] een traumatische gebeurtenis is geweest en grote gevolgen heeft gehad en nog steeds heeft voor haar leven. De rechtbank acht op basis van de thans bekende feiten en omstandigheden een bedrag € 10.000,00 aan immateriële schadevergoeding billijk en wijst dit bedrag toe.'

12.

Gerechtshof Amsterdam (regiezitting) 14 januari 2016, nummer [23-001713-15](#)

Hoger beroep tegen Rechtbank Noord-Holland 25 maart 2015,

[ECLI:NL:RBNHO:2015:2530](#)

(Ontucht. Zwemleraar te Velsen. Gegevens internetforum. Privacy. Verzoek van de verdediging om alle gesprekken die zijn gevoerd op het door Slachtofferhulp Nederland gefaciliteerde internetforum voor de ouders van de slachtoffers aan het dossier toe te voegen. Afgewezen. Art. 315 Sv.)

Het Hof:

[...]

c. Verzoek om gegevens van het ouderforum

De raadsman heeft verzocht om voeging in het dossier van alle gesprekken die zijn gevoerd op het besloten ouderforum, waarmee de raadsman kennelijk doelt op nader te bespreken "ouderforum zwembad".

De advocaat-generaal heeft zich verzet tegen inwilliging van het verzoek met een beroep op de vertrouwelijkheid van de op het forum gevoerde gesprekken, waarbij zij heeft verwezen naar een ter terechtzitting in hoger beroep

door haar overgelegd e-mailbericht van Slachtofferhulp Nederland van 7 juli 2014.

Het hof overweegt en beslist hieromtrent als volgt.

Na aanvang van het strafrechtelijk onderzoek tegen de verdachte heeft op 12 maart 2014 een besloten informatiebijeenkomst plaatsgevonden, op welke bijeenkomst de ouders van mogelijk bij de zaak betrokken kinderen zijn ingelicht over dat onderzoek. Kennelijk is op die bijeenkomst een informatiefolder van GGD Kennemerland (dossier p. AD 16-17), die bedoeld is voor ouders van kinderen die betrokken zijn bij een zedenzaak, verstrekt aan de aanwezige ouders. Die folder houdt onder meer het volgende in:

U kunt deelnemen aan een besloten forum op internet, speciaal voor deze situatie. Hierop kunt u als ouder uw verhaal delen, informatie van de betrokken organisaties lezen of uw vraag stellen. Voor deelname aan het forum mailt u uw gegevens (naam en emailadres) naar ouderforumzwembad@slachtofferhulp.nl. Donderdag 13 maart (het hof begrijpt: 2014) in de middag ontvangt u een mail met de link naar het forum en een persoonlijke inlogcode. Hiermee kunt u inloggen.

Blijkens de ter terechtzitting in hoger beroep door de advocaat-generaal gegeven toelichting is het initiatief voor de openstelling van het forum uitgegaan van Slachtofferhulp en is de GGD Kennemerland daarbij als uitvoerende instantie betrokken.

Ter terechtzitting is voorts gebleken dat het openbaar ministerie niet beschikt over de inhoud – in digitale vorm of op papier – van de op het forum gevoerde gesprekken. Aangenomen moet worden dat ook de politie daarover niet beschikt. Dit brengt mee dat geen sprake is van een stuk dat voorhanden is. Derhalve betreft het geen stuk dat op basis van artikel 315 van het Wetboek van Strafvordering kan worden gevoegd in het dossier, zodat het verzoek niet voor inwilliging vatbaar is.

Voor zover de raadsman heeft bedoeld te verzoeken dat het openbaar ministerie wordt opgedragen te bewerkstelligen, bijvoorbeeld via een vordering op grond van artikel 126nf Sv, dat de bedoelde gegevens worden verstrekt om vervolgens in het dossier te worden gevoegd, overweegt het hof het volgende.

Het onderhavige forum is geopend voor ouders van kinderen die vanaf ongeveer begin 2013 zwemles hebben gehad van de verdachte en dient onder meer als medium voor gesprekken tussen ouders van vermeende slachtoffers van seksueel misbruik in de onderhavige zaak. Uitgangspunt daarvan is dat die ouders vrijuit kunnen spreken in de wetenschap dat buitenstaanders geen toegang kunnen krijgen tot het forum en aldus deelgenoot kunnen worden van hetgeen daar aan de orde komt. De privacy van de aan het forum deelnemende personen zou ernstig worden geschaad indien de inhoud van de gevoerde gesprekken openbaar zouden worden. Voorts zou het openbaar ministerie daarvan het vertrouwen in de beslotenheid van soortgelijke fora ernstig aantasten en het functioneren van die fora illusoir maken.

Daar staat tegenover dat aan de hand van de inhoud van de op het forum gevoerde gesprekken enige relevantie voor door het hof te nemen beslissingen omtrent het bewijs mogelijk niet kan worden ontzegd. Die relevantie moet echter als zeer gering worden beschouwd. Betoogd noch aannemelijk is geworden dat de ouders die gebruik hebben gemaakt van het forum getuige zijn geweest van een van de aan verdachte tenlastegelegde ontuchtige handelingen en de enkele – door de raadsman betrokken – stelling dat het delen van informatie op het forum kan leiden tot misinterpretatie (van het gedrag van kinderen) en beïnvloeding (van ouders) legt bewijsrechtelijk weinig gewicht in de schaal. Voorts bieden, voor de toetsing van de betrouwbaarheid van de verklaringen van de ouders en de vermeende slachtoffers, de verhoren bij de rechter-commissaris en de raadsheer-commissaris voldoende gelegenheid.

In het licht van deze overwegingen komt het hof tot de conclusie dat geen noodzaak bestaat het openbaar ministerie op te dragen te bewerkstelligen dat de inhoud van de op het forum gevoerde gesprekken worden verstrekt om die in het dossier te voegen, zodat het verzoek wordt afgewezen.

[...]

13.

Rechtbank Noord-Holland 18 januari 2016, [ECLI:NL:RBNHO:2016:232](#) (Plofkraak; art. 311 Sr. Afwikkelingsschade en onderzoekskosten.)

De Rechtbank:

ING Bank (zaaksdossier 9)

Namens de benadeelde partij ING Bank N.V. te Amsterdam is een vordering tot schadevergoeding van € 11.813,29 ingediend tegen verdachte wegens materiële schade, die de bank als gevolg van het onder 4 ten laste gelegde feit zou hebben geleden. De gestelde materiële schade bestaat uit:

- afwikkelingsschade € 4.873,29
- buit € 4.780,00
- onderzoekskosten € 2.160,00

De officier van justitie acht de vordering volledig toewijsbaar. De verdachte en zijn raadsman hebben geen standpunt ingenomen over de vordering.

De rechtbank is van oordeel dat deze voldoende onderbouwde schade tot het gevorderde rechtstreeks voortvloeit uit het onder 4 bewezen verklaarde feit. De vordering zal derhalve worden toegewezen.

Daarnaast dient verdachte te worden veroordeeld in de kosten die de benadeelde partij heeft gemaakt en ten behoeve van de tenuitvoerlegging nog moet maken. De tot op heden door de benadeelde partij gemaakte kosten zijn nihil.'

14.

Rechtbank Oost-Brabant 19 januari 2016, [ECLI:NL:RBOBR:2016:171](#) (Mensenhandel; art. 273f Sr. Gedwongen prostitutie gedurende 4 maanden (69 dagen). Opbrengst € 500/dag. Verrekening met gemaakte kosten door verdachte. Herhaald slachtofferschap leidt tot onevenredige belasting van deel van vordering. Smartengeld € 2.000.)

De Rechtbank:

De vordering van de benadeelde partij [slachtoffer 1] .

Het standpunt van de officier van justitie.

De officier van justitie acht de vordering van de benadeelde partij toewijsbaar tot een bedrag van € 50.464,40 met oplegging van de schadevergoedingsmaatregel. Zij gaat uit van de gevorderde inkomsten uit prostitutie (post 1), de eigen bijdrage Impegno (post 5) en de toewijzing van de materiële schade tot een bedrag van € 5000,-. Voor het overige (post 2 en 3) dient de vordering afgewezen te worden wegens ontbreken van een causaal verband tussen het feit en de schade.

Het standpunt van de verdediging.

De raadsman heeft aangevoerd dat de benadeelde partij niet-ontvankelijk moet worden verklaard in haar vordering gelet op de bepleite vrijspraak. Subsidiar heeft de raadsman aangevoerd dat de vordering voor wat betreft post 2 en 3 afgewezen moet worden wegens ontbreken van een causaal verband tussen het feit en de schade.

Beoordeling.

Uit het onderzoek ter terechtzitting is de rechtbank voldoende gebleken dat de benadeelde partij als gevolg van feit 1 rechtstreeks schade heeft geleden tot een na te melden bedrag.

Bij het bepalen van de omvang van de materiële schade gaat de rechtbank uit van een an-

dere berekening van de inkomsten uit prostitutie dan zoals die volgt uit bijlage 1 bij de rapportage wederrechtelijk verkregen voordeel (zoals door de benadeelde partij onder post 1 wordt gevorderd).

De rechtbank gaat er vanuit dat verdachte verantwoordelijk is voor de door [slachtoffer 1] geleden schade in de tenlastegelegde periode.

De rechtbank acht aannemelijk dat zij in deze periode gedurende

- 2 dagen in Hechtel-Eksel;
- een maand (onafgebroken) in Antwerpen (31 dagen) en
- anderhalve maand, gemiddeld 6 dagen per week in Utrecht (6 x 6 = 36 dagen) in de prostitutie heeft gewerkt en de opbrengsten aan verdachte heeft afgedragen.

Dat zijn in totaal 69 dagen. De rechtbank neemt als uitgangspunt een (minimale) dag-opbrengst van € 500,- en schat het inkomen uit prostitutie dat [slachtoffer 1] aan verdachte heeft afgedragen op € 34.500,-

Uit het dossier blijkt dat verdachte in deze periode van de opbrengsten uit prostitutie verschillende zaken heeft betaald voor van [slachtoffer 1] waaronder:

- Taxikosten, door de rechtbank geschat op € 500,-
- CJIB Boetes € 1800,-
- Huur raam (€ 86,- p/d x 67) € 5762,-
- Huur appartement Antwerpen € 1100,-
- Huur appartement Eindhoven € 900,-
- Condooms € 450,-
- Boodschappen en softdrugs (geschat) € 500,-

De rechtbank stelt het totaal van de gemaakte kosten op een bedrag van € 11.012 en waardeert de schade derhalve op een bedrag van € 34.500,- -/- € 11.012 = € 23.488,-.

De rechtbank waardeert de immateriële schade op een bedrag van € 2000,-. De rechtbank zal de benadeelde partij niet ontvankelijk verklaren voor de immateriële schade voor zover deze het bedrag van € 2000,- te boven gaat en ten aanzien van post 1 van de vordering voor

zover deze een bedrag van € 23.488,- te boven gaat. Van dit gedeelte van de vordering is niet eenvoudig vast te stellen of en in hoeverre deze schade rechtstreeks door het bewezen verklaard feit is toegebracht onder meer aangezien de bewijstukken thans ontbreken. Nader onderzoek naar de juistheid en omvang van de vordering (in zoverre) zou een uitgebreide nader behandeling vereisen. De rechtbank is van oordeel dat de behandeling van (dit deel van) de vordering een onevenredige belasting van het strafgeding oplevert.

De benadeelde partij kan deze onderdelen van de vordering slechts bij de burgerlijke rechter aanbrengen.

De rechtbank zal de benadeelde partij tevens niet ontvankelijk verklaren voor wat betreft materiële schadevergoeding onder post 2 en 3 nu de psychische schade en fysieke gevolgen die het slachtoffer stelt te hebben geleden in elk geval ook zijn oorsprong lijken te hebben in het feit dat het slachtoffer eerder meermaalen slachtoffer van mensenhandel is geweest en haar overige levensgeschiedenis. De rechtbank is van oordeel dat de behandeling van (dit deel van) de vorderingen een onevenredige belasting van het strafgeding oplevert.

Conclusie

De rechtbank acht toewijsbaar als rechtstreeks door het bewezen verklaarde feit toegebrachte schade € 25.620,40. Dit bedrag bestaat uit de materiële schadevergoeding tot een bedrag van € 23.620,40, (post 1 tot € 23.488 en € 132,40 ten aanzien van post 5) en de immateriële schadevergoeding tot een bedrag van € 2000,- vermeerderd met de wettelijke rente vanaf de datum van het delict tot aan de dag der algehele voldoening.

15.

Rechtbank Gelderland 20 januari 2016,

[ECLI:NL:RBGEL:2016:298](#)

(Wederrechtelijke vrijheidsberoving; art. 282 Sr. Smartengeld (zonder letsel) € 500.)

Verdachte heeft medewerkers van zorginstelling *Gewoon Zo*, wederrechtelijk van de vrijheid heeft beroofd. Hij heeft ze bedreigd met een klauwhamer en met brandstichting. Uit de tenlastelegging blijkt dat dit ongeveer een uur heeft geduurd. De slachtoffers voelde zich door de woorden die verdachte gebruikte - welke hij door de klauwhamer en jerrycan ook kracht bijzette - zeer bedreigd en geïntimideerd.

De Rechtbank:

‘Gelet op de omstandigheid dat de benadeelde partij tijdens haar werk in een ernstige bedreigende situatie van haar vrijheid is beroofd, acht de rechtbank aannemelijk geworden dat zij zeer angstig is geweest en het feit impact op haar heeft gehad. Op grond van al het voorgaande, zal de rechtbank het smartengeld naar maatstaven van billijkheid begroten op € 500,00.’

16.

**Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 22 januari 2016, [ECLI:NL:GHARL:2016:402](#)
(Seksueel binnendringen < 12 jaar; art. 244 Sr. Gedurende 10 maanden. Smartengeld 10.000.)**

De verdachte heeft zich gedurende een periode van ruim tien maanden schuldig gemaakt aan seksueel misbruik, waaronder seksueel binnendringen, van een zwakbegaafde minderjarige buurtgenoot. Het is algemeen bekend dat slachtoffers van seksueel misbruik nog gedurende langere tijd nadelige psychische gevolgen daarvan kunnen ondervinden. Deze gevolgen hebben zich ook werkelijk voorgedaan bij het slachtoffer. Dat is gebleken uit het onderzoek ter terechtzitting van het hof van 8 januari 2016, waar namens het slachtoffer het spreekrecht is uitgeoefend aan de hand van een schriftelijke slachtofferverklaring.
Smartengeld € 10.000.

17.

**Rechtbank Gelderland 22 januari 2016, [ECLI:NL:RBGEL:2016:303](#)
(Ontucht en seksueel binnendringen < 16 jaar; art. 245 en 247 Sr. Herhaald slachtofferchap leidt tot matiging van de schadevergoeding. Smartengeld € 4.000.)**

Verdachte heeft zich schuldig gemaakt aan het seksueel misbruiken van een veertienjarig kwetsbaar meisje. Dit misbruik, dat mede bestond uit het binnendringen van de vagina met de penis, vond plaats, terwijl verdachte ermee bekend was dat aangeefster eerder seksueel misbruikt was en zij contact met hem onderhield omdat zij hem als vertrouwenspersoon zag. Het is een feit van algemene bekendheid dat slachtoffers van dit soort feiten nog jarenlang last hebben van de psychische gevolgen van dergelijke feiten. Dit is in het geval van aangeefster niet anders, zo blijkt uit haar schriftelijke slachtofferverklaring. Zij heeft diverse keren geprobeerd een eind aan haar leven te maken. Zij heeft inmiddels diverse behandelingen ondergaan, maar voelt zich soms nog heel erg eenzaam en ook heel boos door hetgeen haar is aangedaan.

De Rechtbank:

‘7a. De beoordeling van de civiele vordering, alsmede de gevorderde oplegging van de schadevergoedingsmaatregel

De benadeelde partij [naam 6] heeft als gemachtigde van [slachtoffer] zich in het strafproces gevoegd ter verkrijging van schadevergoeding ter zake van het onder 1 en 2 bewezenverklaarde. Gevorderd wordt een bedrag van € 7.806,13. Dit bedrag bestaat uit € 7.500,- wegens immateriële schade en € 306,13 wegens materiële schade.

Het standpunt van de officier van justitie

De officier van justitie heeft verzocht de vordering van de benadeelde partij toe te wijzen tot een bedrag van € 4.200,- (200 euro aan

materiële schade en 4.000 euro aan immateriële schade), waarbij tevens de schadevergoedingsmaatregel ex artikel 36f van het Wetboek van Strafrecht wordt opgelegd tot dit bedrag. Voor het overige heeft de officier van justitie verzocht dat de benadeelde partij niet-ontvankelijk zal worden verklaard in de vordering. De officier van justitie heeft dit bedrag vastgesteld op basis van redelijkheid en billijkheid, nu de belaste voorgeschiedenis van de benadeelde dient te worden meegenomen en niet kan worden uitgesloten dat dit mede heeft bijgedragen aan de door benadeelde geleden schade.

Het standpunt van de verdediging

De verdediging heeft primair verzocht de vordering af te wijzen, althans de benadeelde niet-ontvankelijk te verklaren in de vordering, gelet op de bepleite vrijspraak.

Indien en voor zover de rechtbank toch tot een bewezenverklaring zou komen, heeft de raadsman, op dezelfde gronden als de officier van justitie heeft aangevoerd, verzocht de vordering te matigen.

Beoordeling door de rechtbank

Naar het oordeel van de rechtbank is, op grond van de gebezigde bewijsmiddelen en hetgeen verder ter terechtzitting met betrekking tot de vordering is gebleken, komen vast te staan dat de benadeelde partij als gevolg van het bewezen verklaarde handelen schade heeft geleden, waarvoor verdachte naar burgerlijk recht aansprakelijk is. Nu de benadeelde reeds te maken had met een belaste voorgeschiedenis, kan niet zonder meer worden vastgesteld in welke mate het bewezenverklaarde heeft bijgedragen aan de hoogte van de ontstane schade. De rechtbank bepaalt de immateriële schade naar redelijkheid en billijkheid op een bedrag van € 4.000,-. Om diezelfde reden dient de materiële schade te worden gematigd. De rechtbank zal een bedrag toewijzen van € 200,-.

De gevorderde wettelijke rente is toewijsbaar vanaf 1 februari 2015, zijnde een datum gele-

gen omstreeks het midden van de bewezenverklaarde periode. [...]

18.

Rechtbank Rotterdam 27 januari 2016, [ECLI:NL:RBROT:2016:650](#)

(Ontucht, seksueel binnendringen < 16 jaar door dominee; art. 245 en art. 249 Sr. Verhoging vordering vóór requisitoir; art. 51g Sv. Herhaald slachtofferschap leidt tot n-o van vordering smartengeld wegens onevenredige belasting(!); art. 361 lid 3 Sv.)

Het slachtoffer had zich tot de verdachte gewend voor hulp bij het verwerken van, nota bene, eerder seksueel misbruik. Het slachtoffer hoopte van de verdachte, een dominee met uit dien hoofde een geheimhoudingsplicht, begrip en goede raad te ontvangen en hulp bij het verwerken van wat haar was overkomen. Zij zag de verdachte als een wijs man die het goed met haar voor had en die ze volledig kon vertrouwen.

De rechtbank heeft bewezenverklaard dat verdachte meermalen met het slachtoffer die de leeftijd van twaalf jaren maar nog niet die van zestien jaren heeft bereikt, buiten echt, ontuchtige handelingen heeft gepleegd die bestaan uit of mede bestaan uit het seksueel binnendringen van het lichaam. Dit terwijl hij werkzaam in de maatschappelijk zorg, ontucht plegen met iemand die zich als cliënt aan zijn zorg heeft toevertrouwd, meermalen gepleegd.

De Rechtbank:

‘Als benadeelde partij heeft zich in het geding gevoegd: [de aangeefster], ter zake van de onder 1 en 2 ten laste gelegde feiten. De benadeelde partij vordert - na vermeerdering van de vordering bij brief van 12 januari 2016 - primair een vergoeding van € 32.347,65, bestaande uit € 6.100,15 aan materiële schade, € 25.000,00 aan immateriële schade en € 907,50 aan kosten rechtsbijstand. Subsidiair vordert de benadeelde partij naast de materiële scha-

de en de proceskosten een voorschot op de immateriële schadevergoeding toe te kennen, indien de rechtbank van oordeel is dat de vaststelling van de immateriële schade te ingewikkeld is.

[...]

9.2. Standpunt verdediging

De raadsman bepleit primair de niet-ontvankelijkheid van de vordering wegens de ingewikkeldheid daarvan nu de schade die aan het onderhavige feit kan worden toegerekend door ander eerder seksueel misbruik niet eenvoudig kan worden vastgesteld. De vordering levert daardoor een onevenredige belasting van het strafgeding.

De raadsman bepleit subsidiair afwijzing van de vordering omdat de verdediging zich hierop niet voldoende heeft kunnen voorbereiden doordat het grootste gedeelte van de vordering pas in een zeer laat stadium is ingediend, te weten de avond voor de terechtzitting.

9.3. Beoordeling

Artikel 51g van het Wetboek van Strafvordering biedt de benadeelde partij de mogelijkheid de vordering in te dienen en deze te wijzigen tot het requisitoir van de officier van justitie. De verhoging van de onderhavige vordering heeft voor dat moment plaatsgevonden en is derhalve tijdig.

De rechtbank komt tot het oordeel dat de benadeelde partij rechtstreeks materiële schade heeft geleden door het onder 1 en 2 bewezenverklaarde. Ander en eerder seksueel misbruik staat niet in de weg aan het oordeel van de rechtbank dat er causaal verband bestaat tussen de bewezenverklaarde gedragingen en minst genomen een gedeelte van de gevorderde kosten van reizen, crisisopvang en psychologische hulpverlening. Naar het oordeel van de rechtbank komt op grond van redelijkheid en billijkheid in ieder geval een bedrag van € 5.000,00 voor vergoeding in aanmerking.

Nader onderzoek naar het overige deel van de vordering van de benadeelde partij [w.o. het

smartengeld!, red.] zou een onevenredige belasting van het strafgeding opleveren. De benadeelde partij zal daarin om die reden niet-ontvankelijk worden verklaard. Het staat de benadeelde partij uiteraard vrij dit deel van de vordering alsnog bij de burgerlijke rechter aan te brengen.

Nu de vordering van de benadeelde partij gedeeltelijk zal worden toegewezen, zal de verdachte worden veroordeeld in de kosten door de benadeelde partij gemaakt, tot op heden begroot op € 907,50 en in de kosten ten behoeve van de tenuitvoerlegging nog te maken. De rechtbank zal ter zake van de vordering van de benadeelde partij de schadevergoedingsmaatregel van artikel 36f van het Wetboek van Strafrecht op te leggen.

9.4. Conclusie

De verdachte moet de benadeelde partij een schadevergoeding betalen van € 5.000,00 [voor materiële schade, red.] en proceskosten alsmede de kosten ten behoeve van de tenuitvoerlegging.'

Commentaar:

1. Het is onbegrijpelijk dat de rechtbank in deze zaak *in het geheel* geen smartengeld toewijst. Wellicht zou er reden zijn om enigszins terughoudend te zijn met de toekenning van smartengeld nu er sprake was van eerder seksueel misbruik waardoor het slachtoffer schijnbaar al bekend was met psychische problematiek. Hierdoor is misschien niet helemaal duidelijk in hoeverre het psychische letsel door het seksueel misbruik van deze strafzaak is veroorzaakt, maar dat is ook niet nodig voor toekenning van smartengeld in dit geval.

2. Ten eerste had de rechter een (klein) deel van het gevorderde smartengeld kunnen toewijzen aangezien mag worden aangenomen dat het seksueel misbruik van de verdachte in deze zaak aan de psychische schade zal hebben bijgedragen. Vgl. de uitspraak van de Rechtbank Gelderland hiervoor onder **nr. 9**,

waar ook sprake was van eerder seksueel misbruik.

3. Ten tweede is er los van het eventuele psychische letsel, door het misdrijf een ernstige inbreuk op het persoonlijkheidsrecht van het slachtoffer gepleegd, zoals bedoeld in artikel 6:106 lid 1 onder b BW.

Deze inbreuk vormt op zich al voldoende grond voor toewijzing van een substantieel bedrag aan smartengeld. Vgl. Hof 's-Hertogenbosch 15 juli 2014, [ECLI:NL:GHSHE:2014:2342](#), waarbij het Hof overwoog dat bij een ernstige aantasting in de persoon, '[...] het bestaan van psychische schade geen noodzakelijke voorwaarde is voor toekenning van immateriële schadevergoeding, nu er reeds sprake is van een zelfstandige grond voor toekenning van de gevorderde immateriële schade.'

Beklag ex artikel 12 Sv

19.

Gerechtshof Amsterdam 3 april 2014,

[ECLI:NL:GHAMS:2014:6153](#)

(Beklag; art. 12 Sv. Brand Volendam 2001. Tegen klager is aangifte gedaan wegens smaad, laster en belediging namens de burgemeester van Volendam. Klager wil vervolging van zichzelf, zodat hij wordt vrijgesproken van de beschuldigingen. Het Hof acht eventuele vervolging van klager niet (meer) opportuun.)

Het Hof:

'5 De beoordeling van het beklag

Kort samengevat stelt klager zich op het standpunt dat hij, wanneer de beschuldigingen van smaad, laster en belediging die in de tegen hem namens de burgemeester van de gemeente Edam-Volendam en anderen gedane aangifte zijn opgenomen, aan de strafrechter zouden worden voorgelegd, hoogstwaarschijnlijk daarvan zou worden vrijgesproken.

Nu de officier van justitie heeft nagelaten de zaak te seponeren op de grond dat datgene waarvan klager wordt beschuldigd niet strafbaar is, heeft klager er belang bij dat ten aanzien van hem een last tot vervolging wordt gegeven, opdat dit alsnog door de strafrechter kan worden vastgesteld. Klager meent voorts dat er geen redenen van algemeen belang zijn aan te voeren die aan vervolging in de weg staan. Integendeel, aldus klager, het algemeen belang eist dringend dat burgers die in hun gemeente verantwoordelijke politici kunnen aanspreken op hun beleid, waarbij het in een democratische rechtsstaat de voorkeur verdient dat verschillen van inzicht daarover in een debat worden uitgevochten, waarbij artikel 10 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (EVRM) de burger een grote vrijheid geeft.

Het hof heeft in deze zaak allereerst te beoordelen of te verwachten valt dat wanneer de zaak aan de strafrechter wordt voorgelegd deze tot vrijspraak, dan wel ontslag van rechtsvervolging zou komen.

Wanneer het hof aannemelijk acht dat op basis van de stukken in het dossier er vrijspraak, dan wel ontslag van rechtsvervolging zal volgen, dient het hof vervolgens te beslissen of het alsnog instellen van een strafrechtelijke vervolging, gelet op alle omstandigheden, opportuun is.

Het hof overweegt daartoe als volgt.

In de nasleep van de tragische Nieuwjaarsbrand in Volendam in 2001 is door de burgemeester van Edam-Volendam de indruk gegeven dat de toenmalige brandpreventieambtenaar nalatig zou zijn geweest. Naar aanleiding hiervan is de Stichting rehabilitatie brandpreventieambtenaar [naam ambtenaar] (verder te noemen: de Stichting) opgericht, die ter rehabilitatie van [ambtenaar] onder meer artikelen in lokale weekbladen publiceerde en brieven aan de gemeentelijke in-

stanties verstuurde. Uiteindelijk is [ambtenaar] uit dienst van de gemeente Edam-Volendam getreden in 2009, onder andere wegens een verschil van inzicht tussen werkgever en werknemer omtrent [ambtenaars] functioneren.

Klager is – of was – bestuurslid van de Stichting. Het voorwaardelijk sepot waartegen klager zich thans verzet ziet op door het openbaar ministerie uit citaten uit stukken van [klager] persoonlijk dan wel van de Stichting. Bij de vraag waar de grens van de in artikel 10 van het EVRM gegarandeerde vrijheid van meningsuiting ligt, dient het toetsingskader gevonden te worden in het Nederlandse recht (waaronder de door de gemachtigde in raadkamer aangehaalde rechterlijke uitspraken), waarbij de uitleg van de relevante bepalingen mede gezien moet worden in het licht van de rechtspraak van het Europees Hof van de Rechten van de Mens (EHRM).

Blijkens vaste rechtspraak van het EHRM moet er in een democratie in beginsel ook ruimte zijn voor uitlatingen die kwetsen, choqueren of verontrusten; in een democratie mag uit het kwetsende karakter van bepaalde uitlatingen niet te snel een rechtvaardiging voor een beperking van het recht op vrijheid van meningsuiting worden afgeleid. Dit geldt – eveneens naar vaste rechtspraak van het EHRM – te meer indien de uitingen politici of bestuurders betreffen.

Bezien in het licht van deze rechtspraak, en uitsluitend oordelend over de door het openbaar ministerie in diens schriftelijke beslissing tot voorwaardelijk sepot geselecteerde uitlatingen en de context waarin deze uitlatingen zijn gedaan – zoals door de raadsman ter zitting uiteengezet – acht het hof het niet uitgesloten dat een strafrechter, oordelend over deze uitingen, tot vrijspraak dan wel ontslag van rechtsvervolgning zou komen.

Gelet hierop heeft klager er, mede gezien de gronden waarop het openbaar ministerie de

zaak tegen klager (voorwaardelijk) heeft geseponneerd en het feit dat een persbericht dit sepot vergezelde, persoonlijk belang bij dat de zaak alsnog aan de strafrechter wordt voorgelegd.

Een algemeen belang voor voorlegging van deze zaak aan de strafrechter als door klager genoemd, namelijk dat burgers de in hun gemeente verantwoordelijke politici moeten kunnen aanspreken op hun beleid, ziet het hof in deze niet, nu dit aanspreken al heeft plaatsgevonden en klager hiervan verder geen strafrechtelijke gevolgen heeft ondervonden. Evenmin is het naar het oordeel van het hof voor de rechtsontwikkeling noodzakelijk of aangewezen dat een openbaar oordeel van de strafrechter volgt ter waarborging van de vrijheid van meningsuiting.

Gezien de conclusie dat reeds op grond van de jurisprudentie ten aanzien van artikel 10 van het EVRM het niet uitgesloten lijkt dat vervolging in deze in een vrijspraak of ontslag van rechtsvervolgning zal eindigen, laat het hof buiten bespreking wat door en namens klager nog verder is aangevoerd ten aanzien van het al dan niet van toepassing zijn van de in artikel 261, derde lid, van het Wetboek van Strafvordering (Sv) neergelegde rechtvaardigingsgrond en de bewijsbaarheid van de ten laste gelegde feiten als zodanig. Daarnaast is het hof van oordeel, voor zover het openbaar ministerie zich op het standpunt heeft willen stellen dat beklag ex artikel 12 Sv niet mogelijk is waar het een voorwaardelijk sepot betreft, dat in dit geval niet op zou gaan.

Het hof is echter vervolgens en tevens van oordeel dat in dit geval het alsnog instellen van een strafrechtelijke vervolging, gelet op alle omstandigheden, niet opportuun is. Zoals al eerder vermeld vindt het geschil tussen klager en aangevers zijn oorsprong in de Nieuwjaarsbrand van 2001 te Volendam. Deze gebeurtenis en alles wat daaromheen en daarna in verband daarmee is gebeurd, wordt ook nu nog door velen als een groot trauma ervaren.

Een rechtszaak als door klager gewenst zal dit trauma niet doen afnemen en mogelijk nog weer vernieuwen. Dit zal het verwerkingsproces van de destijds direct of indirect betrokkenen niet ten goede komen. Nu voorts in raadkamer is gebleken dat de Stichting inmiddels is opgeheven, is het hof van oordeel dat in deze het algemeen belang als zojuist geschetst moet prevaleren boven het eveneens door het hof erkende en hiervoor geschetste persoonlijke belang van klager. Slechts om die reden kan het hof de beslissing van het openbaar ministerie om in deze van strafrechtelijke vervolging af te zien, billijken.

Het hof zal het beklag daarom afwijzen.'

20.

Gerechtshof Amsterdam 17 december 2015,
[ECLI:NL:GHAMS:2015:5680](#)

(Beklag art. 12 Sv. Geen vervolging van een Stichting dan wel haar medewerkers ter zake van dood door schuld, of andere feiten ter zake van het overlijden van een kind dat in een logeerhuis van die stichting verbleef.)

Het hof:

6.3. Beoordeling van het beklag

6.3.1. Dood door schuld

Het gaat om de vraag of het Openbaar Ministerie ter zake van overtreding van artikel 307 van het Wetboek van Strafrecht (dood door schuld) tot vervolging had moeten overgaan. Uitgangspunt is dat – hoe betreuenswaardig de gevolgen ook zijn - niet elke gedraging voorafgaande aan het intreden van de dood voor toepassing van deze strafbepaling in aanmerking komt. In dat verband is het bij de beoordeling van deze zaak van belang of sprake is van aanmerkelijk onvoorzichtig dan wel onachtzaam of roekeloos handelen door een of meer van de beklaagden dat tot het overlijden heeft geleid.

Allereerst zal moeten worden nagegaan of er voldoende aanwijzingen zijn dat de dood in rechtstreeks verband staat met het handelen van een of meer van de beklaagde(n). Klagers stellen zich op het standpunt dat het overlijden van hun zoon hetzij moet worden aangemerkt als SUDEP, hetzij het gevolg moet zijn geweest van een status epilepticus. Het hof leidt echter uit de rapporten van Arts en Maes af dat het thans niet mogelijk is om exact vast te stellen wat de doodsoorzaak was en dat het evenmin mogelijk is om op een of andere wijze op dit punt alsnog voldoende helderheid te verkrijgen.

Het leidt uit het rapport van Arts voorts af dat, zelfs in de situatie waarin de door klagers gewenste bewaking van toepassing zou zijn geweest, dit niet had kunnen garanderen dat de plotselinge dood van klagers zoon had kunnen worden voorkomen.

Tegen deze achtergrond leidt het ontbreken van de mogelijkheid om de doodsoorzaak te kunnen vaststellen ertoe dat, hoe wrang ook, onvoldoende basis bestaat om te concluderen dat de dood het gevolg is van verzuim te handelen volgens de regelen der kunst.

Bij die stand van zaken zal de strafrechter aan wie deze zaak zou worden voorgelegd, niet vast kunnen stellen dat de beklaagde(n) of een van hen rechtstreeks strafrechtelijk verantwoordelijk kunnen/ kan worden gehouden voor het overlijden van klagers zoon.

Als strafvervolging zou plaatsvinden, zou deze, naar verwachting, slechts tot vrijspraak leiden. Het hof ziet daarom te weinig grond om de strafvervolging van beklaagde(n) te bevelen.

6.3.2. Het opzettelijk in hulpeloze toestand brengen of laten, de dood ten gevolge hebbende

Het ontbreken van een kenbare doodsoorzaak is ook van belang voor de beoordeling of vervolging op grond van artikel 255 Sr succesvol zou kunnen zijn. Het ontbreken van min of

meer continu nacht- en ochtendtoezicht en het in de ochtend overgaan op uitsluitend fysieke controles is, gelet op hetgeen door de deskundigen hieromtrent naar voren is gebracht, onvoldoende om tot bewijs te dienen voor het opzettelijk in hulpeloze toestand brengen van klagers zoon. Zelfs indien de stichting voorzien had in de allerbeste bewaking en alle maatregelen genomen zou hebben die klagers voor ogen stonden, was overlijden van hun zoon aan SUDEP immers niet uit te sluiten geweest.

Met betrekking tot de gang van zaken direct na het aantreffen van klagers zoon met het gezicht in het kussen overweegt het hof het volgende. Er is enige tijd heengegaan met het ophalen van een collega, voordat met reanimatie werd aangevangen. De kinderneuroloog Arts heeft in dit verband gesteld dat bijtijds reanimeren misschien het overlijden zou kunnen voorkomen, maar dat hierover slechts weinig bekend is. Het hof acht voorts van belang dat, hoewel in het reanimatieprotocol niet is opgenomen dat er in een dergelijke situatie eerst hulp gehaald moet worden, de medewerkster van de stichting die klagers zoon in een kritieke situatie aantrof dit wel zo tijdens cursussen heeft geleerd, omdat dan samen met een collega de reanimatie kan worden uitgevoerd.

Onder deze omstandigheden kan het handelen en het wellicht onjuist beoordelen van de situatie door deze medewerkster niet worden aangemerkt als verwijtbaar opzettelijk handelen in de zin van artikel 255 Sr.

Bij deze stand van zaken is het hof van oordeel dat het dossier onvoldoende bewijs bevat dat beklaagde(n) opzettelijk klagers zoon in een hulpeloze toestand hebben gebracht en gelaten. Het is daarom hoogst onwaarschijnlijk dat de strafrechter aan wie deze zaak zou worden voorgelegd tot een veroordeling van beklaagde(n) zal komen.

6.3.3. Conclusie

Ten aanzien van beide in aanmerking komende strafbepalingen ziet het hof geen aanknopingspunten voor relevant nader onderzoek, dat tot een andere beslissing zou kunnen leiden.

Het vorenstaande brengt mee dat het beklag moet worden afgewezen.'

Sector Civiel

21.

Hoge Raad (civiel) 2 oktober 2015,

[ECLI:NL:HR:2015:2914](#)

Conclusie A-G Langemeijer,

[ECLI:NL:PHR:2015:713](#)

In cassatie op Gerechtshof 's-Hertogenbosch 24 december 2013, [ECLI:NL:GHSHE:2013:6301](#) (Deelname aan een criminele organisatie; art. 140 Sr levert geen groepsaansprakelijkheid op; art. 6:166 BW.)

De Hoge Raad:

'3.4.2 Blijkens de hiervoor geciteerde toelichting voorziet de regeling van art. 6:166 BW in een individuele aansprakelijkheid van tot een groep behorende personen (deelnemers) voor onrechtmatig vanuit de groep toegebrachte schade. De mate van betrokkenheid van de afzonderlijke deelnemers bij het onrechtmatig handelen is niet van belang. Deze individuele aansprakelijkheid vindt haar rechtvaardiging in een ieders bijdrage aan het in het leven roepen van de kans dat zodanige schade zou ontstaan. Zij vindt haar begrenzing in de eis dat de kans op het aldus toebrengen van schade hen had behoren te weerhouden van hun gedragingen in groepsverband.

3.5.1 Het onderdeel neemt terecht tot uitgangspunt dat de in art. 6:166 lid 1 BW neergelegde aansprakelijkheid niet is beperkt tot gedragingen in turba en dat eenheid van tijd en plaats van de gedragingen niet is vereist om aansprakelijkheid op grond van die bepa-

ling aan te nemen. Voor zover het onderdeel erover klaagt dat het hof dit uit het oog heeft verloren, mist het feitelijke grondslag omdat uit het arrest niet blijkt dat het hof dergelijke eisen heeft gesteld.

3.5.2 Het onderdeel gaat uit van een onjuiste rechtsopvatting voor zover het betoogt dat een strafrechtelijke veroordeling wegens overtreding van art. 140 Sr, dat strafbaar stelt deelneming aan een organisatie die het plegen van misdrijven tot oogmerk heeft, voldoende is voor het aannemen van gedragingen in groepsverband. De gedragingen in groepsverband waarop art. 6:166 lid 1 BW ziet, betreffen niet het deelnemen aan een dergelijke organisatie als zodanig, maar concrete onrechtmatige handelingen in groepsverband die schade hebben veroorzaakt.

3.5.3 Het onderdeel faalt eveneens voor zover het verdedigt dat deelname aan de onderhavige organisatie en betrokkenheid bij een door leden van deze organisatie gepleegde onrechtmatige daad (strafbaar feit) volstaat voor het aannemen van gedragingen in groepsverband ter zake van ook andere vanuit deze organisatie begane onrechtmatige daden. Uit het hiervoor in 3.5.2 overwogene vloeit voort dat enkel de bewezen deelname aan een bepaalde organisatie of groep onvoldoende is om aansprakelijkheid op grond van art. 6:166 lid 1 BW te kunnen aannemen voor alle vanuit de groep gepleegde onrechtmatige daden. In het oordeel van het hof ligt voorts besloten dat TVM c.s. – afgezien van het lidmaatschap van een criminele organisatie – onvoldoende hebben gesteld om te kunnen aannemen dat een zodanig verband tussen de ladingdiefstallen bestaat, dat deze als één groepsgeleding kunnen worden aangemerkt. Gelet op het voor aansprakelijkheid op de voet van art. 6:166 lid 1 BW geldende vereiste dat de aangesprokene wist of behoorde te weten dat het groepsoptreden de kans schiep op de in het concrete geval geleden schade, geeft dat oordeel geen blijk van een onjuiste rechtsopvatting.'

22.

Rechtbank Den Haag 28 oktober 2015,

[ECLI:NL:RBDHA:2015:15634](#)

(Vordering tot schadevergoeding wegens seksueel misbruik in 1978 of 1979 nadat bezwaren tegen betrokken persoon door Regionaal College voor het Opzicht (kerkelijk College) gegrond zijn verklaard. Vordering afgewezen op grond van verjaring; art. 3:310 lid 1 BW. Toetsing aan redelijkheid en billijkheid; art. 6:2 BW, leidt niet tot een ander oordeel.)

De Rechtbank:

'2.8. Op 9 november 2013 heeft de kerkenraad van de [kerk] te Den Haag het Regionaal College voor het opzicht voor Zuid-Holland (hierna: het College) verzocht onderzoek te doen naar het vermoeden van grensoverschrijdend gedrag van [gedaagde] naar aanleiding van meldingen van [eiser] en twee andere personen, de heren [C] en [D]. Het College heeft bij beslissing van 4 februari 2014 besloten de bezwaren van [eiser] en de desbetreffende twee personen gegrond te verklaren en [gedaagde] voor onbepaalde tijd te schorsen in de vervulling van het ambt dan wel in de vervulling van de door de kerk aan hem toegekende bevoegdheden. De beoordeling van het College is als volgt:

[...]

De heer [gedaagde] was in de periode waarin het misbruik heeft plaatsgevonden, ambtsdrager althans had de bevoegdheid voor te gaan in erediensten. Het college zal de naar voren gebrachte feiten dan ook gegrond verklaren en de heer [gedaagde], gelet op de ernst van de feiten, de maatregel van tucht van schorsing voor onbepaalde tijd in de vervulling van het ambt en in de uitoefening van door de kerk toegekende bevoegdheden, opleggen. Het college zal de beslissing op de door de kerkenraad naar voren gebrachte bezwaren ook toezenden aan de heer [C], nu de eerdere beslissing van het college op het door hem inge-

diende bezwaarschrift, gelet op de thans ingediende bezwaren, in en ander daglicht komen te staan." [gedaagde] is niet in hoger beroep gekomen van de beslissing van het College bij het Generaal College voor het Opzicht. [gedaagde] is niet langer werkzaam ten behoeve van de [kerk] in Den Haag.

[...]

3.3. [gedaagde] voert verweer. Hij ontkent [eiser] seksueel te hebben misbruikt. Hij beroept zich op de korte en de lange verjaringstermijn van artikel 3:310 lid 1 BW. De beslissing van het College is volgens hem voorts een ordemaatregel, daaraan kan niet worden ontleend dat sprake is geweest van seksueel misbruik. Hij bestrijdt dat schade is geleden als gevolg van het gestelde seksueel misbruik.

3.4. Op de stellingen van partijen wordt hierna, voor zover van belang, nader ingegaan.

4 De beoordeling

4.1. Het meest verstrekkende verweer van [gedaagde] betreft een beroep op verjaring in de zin van artikel 3:310 lid 1 Rv [ik lees: BW]. De rechtbank zal dit verweer eerst beoordelen.

{...}

4.7. De rechtbank is van oordeel dat de vordering tot schadevergoeding van [eiser] is verjaard. Nu [eiser] op 22 april 1983 meerderjarig is geworden, is de genoemde vordering op zijn laatst verjaard twintig jaar nadien, derhalve op 22 april 2003 (artikel 3:310 lid 4 BW in verbinding met artikel 71 Sr in samenhang bezien met artikel 3:310 lid 1 BW). Weliswaar verjaart het recht tot strafvordering voor bepaalde ernstige misdrijven begaan tegen minderjarigen sinds 1 april 2013 niet, op die nieuwe strafrechtelijke verjaringsregeling kan [eiser] niet met succes een beroep doen. De civiele vordering van [eiser] tot schadevergoeding is gebaseerd op strafbare feiten die dateren van vóór de inwerkingtreding van deze regeling. Deze rechtsvordering was volgens de op dat moment geldende regels (namelijk het per 1 september 1994 geldende 3:310 lid 4 BW)

reeds verjaard. Met de inwerkingtreding van de nieuwe strafrechtelijke verjaringsregeling herleeft deze vordering niet (vgl. HR 8 september 2000, NJ 2001, 2 [ECLI:NL:HR:2000:AA7048, red.]). Anders dan [eiser] heeft betoogd, is derhalve niet van belang of [eiser] eerst in februari 2013 in staat is geweest tot het instellen van de rechtsvordering tot schadevergoeding. De korte verjaringstermijn van artikel 3:310 lid 1 BW is niet meer van toepassing als inmiddels de lange verjaringstermijn van artikel 3:310 lid 1 BW is verstreken.

4.8. Hierop strandt de vordering van [eiser]. Blijkens het verhandelde ter comparitie doet [eiser] geen beroep op artikel 6:2 BW, op grond waarvan een uitzondering op de lange verjaringstermijn van artikel 3:310 lid 1 BW kan worden aangenomen in het geval het beroep van [gedaagde] op verjaring van het vorderingsrecht van [eiser] in de gegeven omstandigheden naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar is. Ten overvloede overweegt de rechtbank dat van onaanvaardbaarheid als in artikel 6:2 BW bedoeld slechts in uitzonderlijke gevallen sprake kan zijn. Een zodanig uitzonderlijk geval kan zich voordoen wanneer onzeker is of de gebeurtenis die de schade kan veroorzaken - hier: het gestelde seksueel misbruik - inderdaad tot schade - hier: immateriële en vermogensschade - zal leiden, die onzekerheid zeer lange tijd is blijven bestaan en de schade in die zin naar haar aard verborgen is gebleven dat zij daadwerkelijk is ontstaan en dus pas kon worden geconstateerd nadat de verjaringstermijn reeds was verstreken (HR 28 april 2000, NJ 2000, 430 [ECLI:NL:HR:2000:AA5635, red.]). Indien er, veronderstellenderwijs, vanuit wordt gegaan dat het door [eiser] gestelde seksueel misbruik heeft plaatsgevonden, heeft [eiser] onvoldoende feiten gesteld waaruit kan volgen dat sprake is geweest van verborgen schade op grond waarvan moet worden aangenomen dat [eiser] niet in staat is geweest om zijn vordering vóór het aflopen van de lange verjaringstermijn van twintig jaar in te stel-

len. Daartoe acht de rechtbank van belang dat [eiser] blijkens het verhandelde ter comparitie naar eigen zeggen na het gestelde seksueel misbruik door [gedaagde] in 1978 of 1979 vanwege dit misbruik niet meer naar school is gegaan, onder meer aan de alcohol en andere drugs is geraakt en op straat is gaan zwerven. [gedaagde] heeft tot 2006 wel (perioden) gewerkt, maar heeft dit niet kunnen continueren, onder meer als gevolg van de nachtmerries die hij heeft gehad vanwege het gebeurde. Objectief bezien, moet er naar het oordeel van de rechtbank op basis van hetgeen [eiser] heeft aangevoerd (hetgeen [gedaagde] overigens, bij gebrek aan wetenschap, heeft betwist) van worden uitgegaan dat de schade zich reeds voor het verstrijken van de lange verjaringstermijn van twintig jaren heeft geopenbaard. Hieraan doet niet af dat [eiser] naar hij heeft gesteld pas na het overlijden van zijn moeder in 2011 over het gebeurde heeft durven spreken. Van schade die naar haar aard verborgen is gebleven en niet geconstateerd heeft kunnen worden, is geen sprake. Hier komt bij dat [eiser] blijkens de brief van 12 augustus 2014 van de heer [B], toenmalige psycholoog van [eiser], aan Zorgbedrijf Palier afd./programma Forensische Poli met ernstige psychische en sociale problematiek kampt, waarbij tevens wordt opgemerkt dat het seksueel misbruik een moeilijke periode in het leven van [eiser] is geweest en effect zal hebben op het functioneren van [eiser]. Hoezeer de rechtbank de genoemde problematiek van [eiser] zoals geschetst in deze brief aannemelijk acht, blijkt uit niets dat deze problematiek is toe te schrijven aan het gestelde seksueel misbruik door [gedaagde]. Daarbij komt dat gedeelten uit de brief zijn weggelakt, zodat de rechtbank de volledige inhoud van deze brief niet kan beoordelen. Voormelde brief kan derhalve niet bijdragen aan de conclusie dat sprake is van door [gedaagde] toegebrachte schade die naar haar aard verborgen is gebleven. Ten slotte verdient opmerking dat ook anderszins geen feiten en omstandigheden zijn gesteld of gebleken die een uitzondering op het met een strikte toe-

passing van de lange verjaringstermijn van artikel 3:310 lid 1 BW gediende belang van rechtszekerheid rechtvaardigen.'